

ΜΑΡΙΑ ΤΟΥΛΑ

Νηνεμία

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ



εκδοσεις
**Μιχαηλ
Σιδερη**



Κεφάλαιο 1ο

*Μ*ες στο δωματιάκι του Ορέστη έκανε αφόρητη ζέση, καλοκαίρι στην Πατησίων. Η άσφαλτος, με το κύμα καύσωνος που ταλαιπωρούσε τον κόσμο δύο ολόκληρες εβδομάδες, έβραζε το καταμεσήμερο, κυριολεκτικά. Ο έφηβος άναβε έναν μικρόν ανεμιστήρα, που του είχε αγοράσει η μητέρα του απ' την Ομόνοια, να δροσιστεί λιγάκι. Η οικογένειά του δεν είχε τα απαιτούμενα χρήματα ώστε να πάει τον μήνα Αύγουστο στην εξοχή. Ο πατέρας του έκανε χρόνια τώρα τον ταξιτζή και η γυναίκα του ήταν νοσοκόμα. Το ζευγάρι είχε παντρευτεί εδώ και είκοσι χρόνια από έρωτα. Ο Απόστολος ήταν τότε τριάντα χρονών. Με το παχύ μουστάκι του και τα κοντοκουρεμένα ολόμαυρα μαλλιά του, γοήτευσε τη Σωτηρία, κοπέλα είκοσι επτά περίπου χρονών ανύπαντρη, σε μια εποχή που οι γυναίκες πήγαιναν στα σκαλιά της εκκλησίας νεότατες. Το ταξί το πήρε από τον δρόμο, κοντά στην Αχαρνών, με προορισμό το μακρινό Περιστερί, όπου ζούσε η συνομήλική της εξαδέλφη και μοναδική κολλητή της. Η Σωτηρία, με τα μακριά καστανόμαυρα μαλ-

λιά της, τα αμυγδαλωτά μάτια και το ψηλό της ανάστημα, άρεσε ιδιαίτερα στον νεαρό άντρα. Βέβαια, μες στο ταξί δεν είπαν παρά κοινοτοπίες, όμως λίγο προτού φτάσουν στο Περιστέρι, ο Απόστολος της έδωσε χαμογελώντας την κάρτα του με το τηλέφωνό του, περιμένοντας με αγωνία η κοπέλα να του τηλεφωνήσει και να γνωριστούν καλύτερα. Το πρωί της Κυριακής θα πήγαινε για μπάνιο στον Άγιο Κοσμά, αν ήθελε λοιπόν θα ερχόταν με το ταξί του στο σπίτι της να την πάρει κατά το μεσημεράκι. Η Σωτηρία, που τον είχε κιόλας ερωτευθεί, ενθουσιάστηκε! Έτσι το ζευγάρι γνωρίστηκε σιγά σιγά και μέσα σε έναν χρόνο παντρεύτηκε.

Ο Ορέστης, ξανθός και γαλανομάτης, καθόλου δεν έμοιαζε στους μελαχρινούς γονείς του. Ο πατέρας του, ιδιαίτερα αυστηρός μαζί του, επιθυμούσε σώνει και καλά ο γιος του γίνει επιστήμονας, δικηγόρος ή γιατρός. Τον έστειλε λοιπόν στο φροντιστήριο, αλλά ο δεκαπεντάχρονος δεν τα έπαιρνε καθόλου τα γράμματα, μες στην τάξη χάζευε ολόένα, αναμένοντας με αγωνία το σχόλασμα και την κουβεντούλα με τον Τόλη, τον μοναδικό του φίλο. Η Σωτηρία προτιμούσε ο γιος της να τελειώσει την ιατρική. Στο μεγάλο νοσοκομείο όπου εργαζόταν, χρόνια τώρα, είχε πολλές γνωριμίες με γιατρούς. Είχε εξελιχθεί πια σε προϊσταμένη. Όμως ο Ορέστης αντιδρούσε, βαριόταν τις θετικές επιστήμες, επιθυμούσε να σπουδάσει γραφικές τέχνες, και ιδίως γλυπτική. Σχεδίαζε άλλωστε τόσο όμορφα! Ήταν πρώτος πάντα στο μάθημα της ιχνογραφίας, η κα-

θηγήτριά τους τον ενθάρρυνε να συνεχίσει, μιλώντας για το ταλέντο του και στον Απόστολο. Εκείνος, μόλις το άκουσε έφριξε. Καθόλου δεν επιθυμούσε ο γιος του να εξελιχθεί σε καλλιτέχνη, το ίδιο και η Σωτηρία. Αφού ο νέος δεν έπαιρνε τα γράμματα, ας γινόταν ταξιτζής σαν τον πατέρα του. Το παλικαράκι ήθελε όμως να γίνει ζωγράφος και γλύπτης το συντομότερο, σκεφτόταν μάλιστα να εγκαταλείψει το σχολείο και να δουλέψει ακατάπαυστα το μάρμαρο και τον χαλκό. Στο μπλοκ του ζωγράφιζε ολοένα, αδιαφορώντας για το μάθημα των μαθηματικών, που καθόλου δεν κατανοούσε. Στο σπίτι του έφτιαχνε πίνακες αφηρημένης κυρίως ζωγραφικής, μα και όμορφες προσωπογραφίες. Τι πορτραίστιας ήταν! Η κυρία Αντιγόνη, η μεσόκοπη καθηγήτρια των τεχνικών θαύμαζε πολύ τα κεφάλια από μάρμαρο ή από χαλκό του Ορέστη. Εξήγησε λοιπόν στη Σωτηρία, όταν πήγε στο σχολείο να πληροφορηθεί για την πρόδοό του, πως ο γιος της θα γινόταν σίγουρα μεγάλος γλύπτης και ζωγράφος. Έπρεπε επομένως να τον αφήσουν να ακολουθήσει τον δρόμο που είχε επιλέξει. Ο ταξιτζής όταν το άκουσε, αργά το βράδυ πριν πέσει στο κρεβάτι με τη γυναίκα του, καθόλου δεν ευχαριστήθηκε.

«Να γίνει ταξιτζής!» τσίριξε. «Αν εξελιχθεί σε καλλιτέχνη, δεν θα του φτάνουν τα λεφτά ούτε για να αγοράσει ένα καρβέλι ψωμί. Με τη ζωγραφική θα ζήσει μεθαύριο την οικογένειά του;»

Ο Ορέστης, ο πανύψηλος έφηβος με τα μελόξανθα μαλλιά, ντυνόταν εκείνη την εποχή με σεμνότητα. Ο Απόστολος του απαγόρευε να έχει μακριά, όπως ήταν πολύ της μόδας τότε, μαλλιά, και να φοράει παρδαλά πουκάμισα και τζιν εφαρμοστά παντελόνια. Οι συμμαθητές του τον κοροΐδευαν, το ίδιο και οι κοπέλες που απέφευγαν να κάνουν μαζί του παρέα. Εκείνος υπέφερε, μα δε μιλούσε. Όταν, όμως, έκλεισε τα δεκαεφτά του έπαψε να ακούει τον αυστηρό πατέρα του. Άφησε μακριά, μέχρι τους ώμους μαλλιά, σαν να ήταν κορίτσι, φορώντας πια της μόδας παντελόνια και πουκάμισα.

«Είναι χίπης!» έλεγαν με περιφρόνηση όλοι οι συγγενείς του. «Ο γιος της Σωτηρίας δεν αξίζει φράγκο, θέλει λέει να γίνει γλύπτης!»



Ο Απόστολος, στα νιάτα του, επιθυμούσε να σπουδάσει νομικά, μα η οικογένειά του τον εμπόδισε. Η μητέρα του ήταν για χρόνια κλεισμένη σε ψυχιατρείο και είχε τρεις μικρότερες αδελφές να θρέψει. Ο Απόστολος επομένως άφησε κατά μέρος τις προσδοκίες του για το μέλλον κι ακολούθησε με θλίψη το επάγγελμα του πατέρα του. Άρχισε να κάνει από τα είκοσι πέντε του χρόνια τον ταξιτζή. Οι αδελφές του μεγάλωσαν, τελείωσαν το σχολείο και καλοπαντρεύτηκαν, αλλά η μητέρα του εξακολουθούσε να είναι τρελή. Η Σωτηρία, που γρήγορα αρραβωνιάστηκε μαζί του, ήταν πια νοσοκόμα και κέρδιζε, μετά από αγώνα, αρκετά χρήμα-

τα. Αυτή ψώνιζε ρούχα για τον γιο της, τον κανακάρη της, και παπούτσια. Του αγόρασε μάλιστα κι ένα κομπιουτεράκι που ο νέος δέχτηκε με χαρά, καθώς και μπογιές για να ζωγραφίζει. Δεν είχε πολλούς φίλους και καμία εκείνη την εποχή κοπέλα. Μοναχός του πήγαινε σινεμά, και σπανίως στις ντισκοτέκ της γειτονιάς του. Πέρναγε επομένως δύσκολα εφηβικά χρόνια. Στην αρχή παρακολουθούσε με τον Τόλη κωμωδίες και πολεμικά έργα στον κινηματογράφο, με ευχαρίστηση, αλλά αργότερα, μόλις έγινε πια άντρας και φύτρωσαν στα μάγουλά του τα πρώτα ξανθοκόκκινα γένια, έργα μονάχα για σινεφίλ. Ο Τόλης τον κορόιδευε, το ίδιο και οι υπόλοιποι συμμαθητές του, ιδίως όταν αγόρασε, με κάτι οικονομίες που είχε απ' το χαρτζιλίκι που του έδινε η Σωτηρία, πολλά σιντί κλασικής μουσικής.

Από εκείνη την εποχή τα δυο αγόρια έπαψαν να κάνουν στενή παρέα. Ήταν τόσο διαφορετικοί χαρακτήρες! Ο Ορέστης το έριξε στη ζωγραφική και τη γλυπτική, παραμελώντας τα μαθήματα του σχολείου. Το είχε πάρει απόφαση. Ή θα γινόταν καλλιτέχνης ή θα πέθαινε! Στην τάξη όλοι τον θαύμαζαν, μα και τον αποστρέφονταν. Όταν έκλεισε τα δεκατρία του χρόνια, ψήλωσε απότομα. Τον πατέρα του τον έφτασε. Αλήθεια σε ποιον έμοιασε; Η Σωτηρία είχε τώρα τελευταία υπερβολικά χοντύνει, με στήθη μεγάλα σαν μπαλόνια, και πληθωρική κοιλιά. Ο Απόστολος κοντός και ντελικάτος, βλάστημος, φλύαρος και χωρατατζής, καθόλου δεν θύμιζε τον σιωπηλό Ορέστη. Ο έφηβος στα δεκατέσσερα

του, ψηλόλιγνος, γαλανός, με χρυσόξανθα μπουκλωτά μαλλιά δεν είχε καθόλου τον αέρα του πατέρα του, μα ούτε και της Σωτηρίας. Από πολύ νωρίς αγάπησε τη μουσική, τη λογοτεχνία, αλλά πιο πολύ τη ζωγραφική και τη γλυπτική. Εκεί, στις ερημιές της λατρεμένης του Κεφαλονιάς, περπατούσε ολομόναχος, θωρώντας τη θάλασσα να κυματίζει αγριεμένη, να διπλώνει στη χρυσοκίτρινη αμμουδιά και να αποτραβιέται, μουγκρίζοντας σαν θεριό.

Αγνάντευε τον ολοστρόγγυλο, σαν πύρινο τόπι, ήλιο, να αφήνει στη θάλασσα που καταλάγιαζε πια τα βυσσινιά του χνάρια, και ύστερα να χάνεται πίσω απ' το καταπράσινο βουνό, τον Αίνο, που το παλικαράκι τόσο αγαπούσε. Εκεί στη βελούδινη άμμο κατασκεύαζε ολοένα πύργους απόρθητους, εφήμερους όμως πάντα, γοργόνες σε φυσικό μέγεθος, λιοντάρια να βρυχώνται αγριεμένα, γατούλες φουντωτές, αυτοκίνητα, υποβρύχια σε μικρογραφία, καθώς και αεροπλάνα. Τα αεριωθούμενα άρεσαν πολύ στον νέο, όχι για τις μηχανές τους, όπως στον Τόλη, μα για το σχήμα τους. Τα βομβαρδιστικά αεροπλάνα τα θαύμαζε ιδιαίτερα. Του θύμιζαν τεράστια ανωφελή κουνούπια, αλογάκια της Παναγίας, αγριεμένες μέλισσες, το ίδιο αγαπούσε όμως και τα αυτοκίνητα, κυρίως τα αγωνιστικά. Είχε ένα τετράδιο που διακόσμησε όμορφα κι έκοψε αυτοκίνητα από περιοδικά και τα κόλλησε σε λευκές σελίδες.

«Ρε μαλάκα, είσαι καταπληκτικός!» έκανε ο Τόλης. «Κοίτα τι τέλειο που είναι αυτό το υποβρύχιο που έφτιαξες στην άμμο, μοιάζει με αληθινό!»

Ο νέος ζωγράφιζε και γυμνές πεντάμορφες γυναίκες, αλλά αργά το βράδυ, να μην τις δει ο αυστηρός πατέρας του και αρχίσει τις φωνές. Το μπλοκ αυτό, με τις πολλές σελίδες του, το καταχώνιαζε μέσα σε κάποιο συρτάρι του δωματίου του κι έπαιρνε μαζί του πάντα το κλειδί. Μια τέτοια κοπέλα λαχταρούσε να γνωρίσει, με μακριά ολόξανθα μαλλιά, λευκορόδινο δέρμα κι ανοιχτοπράσινα μάτια, κομψούλα, με μέση δαχτυλιδένια. Στα δεκαπέντε του κατάλαβε μονάχα σε τι χρυσίμεινε το μόριό του κρυμμένο μες στο εφαρμοστό του τζιν... Την φίλην του την ήθελε ψηλή, αεράτη, να του μοιάζει πολύ στα χρώματα. Αλήθεια, με Γερμανό έμοιαζε ή με Αμερικάνο. Με ποιον να τον είχε κάνει άραγε η μητέρα του, με κανέναν αλητοτουρίστα πέρα στην Κεφαλονιά, όπου ο Απόστολος είχε ένα φτωχικό σπιτάκι κοντά στην παραλία; Ο έφηβος, με αυτή τη σκέψη, χαμογελούσε πονηρά, όμως η Σωτηρία δεν αγάπησε άλλον άντρα εκτός απ' τον Απόστολο. Αλλά ούτε αυτός ούτε η νοσοκόμα είχαν κλίση στη ζωγραφική και ιδίως στη γλυπτική. Η μάνα του φώναζε, του έλεγε να κοιτάζει τα μαθήματα του σχολείου, το ίδιο φώναζε και ο Απόστολος. Πότε το παλικάρι θα τελείωνε το Λύκειο για να ασχοληθεί σοβαρά με τη γλυπτική και τη ζωγραφική και να γίνει σταδιακά διάσημος;

Εκεί, στην παραλία του Αργοστολίου, το παλικάρκι περνοδιάβαινε πρωί κι απόγευμα στο λιμάνι, χαζεύοντας τις άλικες και μπλαβές βάρκες να αργολικνίζονται απ' το πρασινογάλαζο κυματάκι.

Του άρεσε να κάθεται σε ένα τοιχάκι και να ψαρεύει με το ηλεκτρικό καλάμι του. Τα ψάρια που έπιανε τα έδινε στη μαμά του που τα τηγάνιζε ή τα έβαζε στον φούρνο με λίγο λάδι, αν ήταν κάπως πιο μεγάλα. Όταν είχε σοροκάδα, το αγόρι περπατούσε στις ακροθαλασσιές με τα ολόλευκα πετραδάκια τους ή τη βελούδινη άμμο τους, σχεδιάζοντας ολόένα στο μπλοκάκι του. Το σιντί με τη μουσική του Γάλλου συνθέτη Ντεμπισί με θέμα τη θάλασσα, που είχε αγοράσει στην Ομόνοια, του άρεσε πολύ. Νόμιζες, όταν την άκουγες, πως θωρούσε το λυσοάρικο κύμα να σέρνεται και να αποτραβιέται με ορμή. Ο Ορέστης λάτρευε την κλασική μουσική, που απολάμβανε ολομόναχος μες στο πνιχτικό του δωματιάκι. Με τη φουρτούνα, τα καφέ του Αργοστολίου που βρίσκονταν κοντά στην παραλία, μάζευαν τις τέντες τους να μην τις σκίσει ο μανιασμένος αγέρας, καθώς και τις πάνινες καρέκλες τους. Όλος ο κόσμος καθόταν τότε στο εσωτερικό των εστιατορίων, πίνοντας κανένα ουζάκι και τρώγοντας νόστιμο χταπόδι, ή παρήγγειλαν πορτοκαλάδες και καμιά πάστα στα πολυσύχναστα καφέ. Ο νέος καθόταν κι αυτός μέσα, πίνοντας καφέ φραπέ, κι όταν η Σωτηρία του έδινε περισσότερο χαρτζιλίκι, αγόραζε κανένα πουκάμισο ή πήγαινε σινεμά. Μες στο πολυσύχναστο καφέ, ο Ορέστης σχεδίαζε μετά μανίας τους τύπους, άντρες και γυναίκες, που κάθονταν σε όλα σχεδόν τα τραπεζάκια. Του άρεσε να σμιλεύει τα κεφάλια απ' τις τουρίστριες, Γαλλίδες, Αγγλίδες και Ρωσίδες. Οι προσωπογραφίες τον ενδιέφεραν

πάρα πολύ, έπιανε αμέσως το κοινό χαρακτηριστικό των ανθρώπων, την έκφραση των ματιών τους, το θερμό χαμόγελό τους. Άντρες μεσήλικες συνήθιζε να ζωγραφίζει, κοκκινομούρηδες, με πρόσωπα ρυτιδιασμένα, ή κιτρινιάριδες και με γαμπές μεγάλες μύτες. Η ασχήμια τον ενέπνεε. Και τα παιδικά προσωπάκια τού άρεσαν. Αγοράκια κυρίως ζωγράφιζε, λευκορόδινα με ανοιχτόχρωμα μάτια και κοντοκουρεμένα μαλλιά και κοριτσάκια με μακριές μελόξανθες αλογοουρές, με το χαμόγελο πάντα στο στόμα, να κάνουν μπάνιο τις λαστιχένιες κούκλες τους μες στο μεγάλο σιντριβάνι, που το βράδυ φωτιζόταν ρόδινο, μενεξεδί και σκουροκίτρινο. Τα καφέ, κατά τον Αύγουστο, είχαν πάντοτε κόσμο. Λίγες μέρες μονάχα το ζευγάρι με τον Ορέστη καθόταν στην όμορφη Κεφαλονιά. Κατά τις αρχές του επόμενου μήνα, αναχωρούσε με το φεριμπότ για την Αθήνα. Η Σωτηρία άρχιζε δουλειά, το ίδιο και ο Απόστολος, ενώ ο Ορέστης, μετεξεταστέος σχεδόν πάντα, θα έδινε εξετάσεις στο μάθημα των μαθηματικών ή των αρχαίων ελληνικών. Το καφέ του Αργοστολίου όπου σύχναζε, έφτιαχνε ωραίο γαλακτομπούρεκο και κανταΐφι, που οι τουρίστες έτρωγαν με όρεξη. Τα ελληνικά γλυκά διέφεραν βέβαια απ' τα γερμανικά και τα αγγλικά. Είχαν μέσα τόση πολλή ζάχαρη!